

Rättsskyddet måste förverkligas i praktiken – det räcker inte med abstrakta överläggningar

Publicerad 4.6.2013 Uppdaterad 9.7.2013

Reformprogrammet för rättsvården är nu ute på remiss. I diskussionen har det framförts att man först måste definiera målnivån för rättsskyddet utgående från rättsstatsbegreppet innan reformprogrammet för rättsvården börjar genomföras. På basis av denna målnivå skulle man i sin tur kunna fastslå vilka resurser och åtgärder som är nödvändiga. Jag tror inte att detta är det bästa sättet att närma sig saken.

Rättsskyddet, "rätten att få sina rättigheter tillgodosedda", är inte något som kan definieras abstrakt på ett uttömmande sätt. Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag. Denna bestämmelse lägger endast grunden för rättsskyddet. Det är viktigt att undersöka vad rättsskyddet innebär i olika sammanhang.

När reformprogrammet utarbetades var en av de viktigaste iakttagelserna att nivån på rättsskyddet i samhället allmänt taget är bäst när vart och ett ärende handläggs i ett tillräckligt förfarande med tanke på ärendets art. Ju mindre betydelse ärendet har för individen eller samhället, desto lättare ska också förfarandet vara. På detta sätt kan resurserna, som alltid är begränsade, riktas på ett ändamålsenligt sätt. Syftet är inte bara att uppnå inbesparingar, såsom man har låtit förstå i vissa inlägg, utan att avgöra ärenden så snabbt som möjligt. Detta är i allas intresse.

I stället för abstrakta överläggningar bör fokuset ligga på bl.a. ärendetyper, processer och förfaranden. Samtidigt måste man dock beakta helheten och den sammanlagda verkan som besluten kommer att ha. Av denna anledning ombads remissinstanserna särskilt ta ställning till reformprogrammet som en helhet där alla delar påverkar varandra.

Reformprogrammet för rättsvården har presenterats vid olika tillfällen, såsom vid rättsväsendedagen och grundlagsutskottets och Finlands Juristförbunds gemensamma seminarium, samt för medlemmarna i lagutskottet och grundlagsutskottet. Det är viktigt att diskussionen fortsätter och att remissvaren är så heltäckande som möjligt. Men ord måste också leda till handling.